

Список використаних джерел

1. Про затвердження Авіаційних правил України «Правила використання повітряного простору України» наказ Державної авіаційної служби України від 11.05.2018 № 430/210 *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1056-18#Text>.

2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

3. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>.

Кобець Аліна Віталіївна,

здобувач ступеня вищої освіти магістра
ННІ № 1 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:

Антонюк Поліна Євгенівна,

професор кафедри криміналістики
та судової медицини Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних
наук, доцент

ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОДОРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Криміналістична одорологія – вчення про використання запахів (слідів запаху) для встановлення осіб та речей, причетних до події правопорушення. На сучасному етапі розвитку науково-технічного прогресу завдання криміналістичної одорології вирішуються як з використанням інструментальних методів, так і за допомогою службово-розшукових собак [1].

Причому, якщо науковість та достовірність результатів інструментальних методів криміналістичної одорології не викликає сумнівів у учасників кримінального провадження, то результати, отримані за допомогою біологічних детекторів (собак), не дивлячись на результативність методів та апробованість методик, що використовуються для цього, досі стають предметом дискусій як наукового характеру, так і під час розслідування кримінальних правопорушень.

Дійсно, не зважаючи на беззаперечну роль досягнень криміналістичної одорології в підвищенні ефективності розслідування кримінальних правопорушень, використання результатів одорологічних досліджень у кримінальному провадженні характеризується певними проблемними аспектами.

Так, аналіз норм Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) дозволяє констатувати відсутність визначеного порядку одорологічної вибірки за допомогою собаки-детектора як процесуальної дії [2]. В Інструкції з організації діяльності

кінологічних підрозділів Національної поліції України, затвердженої наказом МВС України від 01.11.2016 р. № 1145, вимогами до підготовки службових собак-детекторів передбачено, що ідентифікація запаху та відбір проб здійснюється відповідними посадовими особами Національної поліції України, а результати вибірки викладаються в акті про застосування службового собаки [3]. Тобто такі вибірки, навіть за умови отримання їх в ході певних процесуальних дій, не набувають статусу доказів. А слугують лише орієнтуючою, оперативною інформацією, яка потребує перевірки у визначений КПК України порядок.

Крім того, в Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень, затвердженої наказом Міністерства юстиції України № 53/5 від 08.10.1998 року, серед переліку можливих видів та родів експертиз одорологічна експертиза не визначена на жодному стратифікаційному рівні як самостійна судова експертиза [4].

Проте проведеній аналіз судової практики демонструє, що суди беруть до уваги висновки експертів по результатах одорологічних досліджень при оцінці наданих доказів в їх сукупності [5, 6].

Таким чином, на нашу думку, з метою усунення інтерпретацій щодо належності та допустимості таких доказів, як запахові сліди, отримані за допомогою біологічних детекторів (собак), та використання їх в процесі доказування при розслідуванні кримінальних правопорушень, необхідно провести комплекс заходів щодо нормативного-правового (внесення певних змін до Законів України) та методичного (внесення відповідних доповнень до підзаконних нормативно-правових актів, що регламентують питання здійснення судово-експертної діяльності в Україні) характеру.

Вказаний нами напрям вирішення проблемних аспектів використання слідів запаху, отриманих за допомогою службових собак, під час розслідування кримінальних правопорушень забезпечить не лише належне використання наукових розробок криміналістики в практичній діяльності правоохоронних органів, але й дотримання основної засади кримінального провадження – законності.

Список використаних джерел

1. Довідкова інформація від 03.05.2007, «Одорологія». URL: <https://ips.ligazakon.net/document/TS000527>.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

3. Про затвердження Інструкції з організації діяльності кінологічних підрозділів Національної поліції України: Наказ МВС України від 01.11.2016 № 1145. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1544-16#Text>.

4. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень : Наказ Міністерства юстиції України від 8

жовтня 1998 року № 53/5. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>.

5. Вирок Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 23 серпня 2019 року. Справа № 308/14602/15-к: Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/83964850>.

6. Вирок апеляційного суду Житомирської області від 23 грудня 2011 року. Справа № 1/0690/4/11. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/20386611>.

Костюк Іван Іванович,

аспірант кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ

ПОСИЛЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Теоретико-практичні аспекти особливостей організації розслідувань кримінальних правопорушень неодноразово перебували в полі зору таких відомих українських учених, як Л. І. Аркуш [1], В. З. Багинського [2], Д. А. Бондаренка [3], В. К. Весельського [4], А. Ф. Волобуєва [5], О. О. Дудорова [6], В. А. Журавля [7], О. С. Задорожного [8], А. Н. Колесниченка [9], В. О. Коновалової [10], О. В. Курмана [11], Є. Д. Лук'янчикова [12], Г. А. Матусовського [13], Я. Є. Мишкова [14], М. В. Салтєвського [15], С. О. Сафронова [16], А. В. Старушкевича [17], Р. Л. Степанюка [18], В. В. Тіщенко [19], С. С. Чернявського [20], В. Ю. Шепітька [21] та інших. Такий особливий інтерес до цієї тематики обумовлений не лише рівнем її важливості у суспільстві, а й потребами правоохоронної практики у вирішенні проблемних питань, що стосуються запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень віднесених до компетенції уповноважених органів правопорядку.

Науково-практичні розробки зазначених авторів, без заперечень, мають важливе значення для подальших досліджень у вибраному напрямку. Проте, окремі питання із цієї діяльності залишаються бути дискусійними та потребують додаткових наукових пошуків та шляхів практичного їх вирішення. До цих досліджень, з урахуванням емпіричних даних, ми відносимо особливості розслідування підвищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень, вчиненого в умовах воєнного стану або в бойовій обстановці.

Насамперед актуальність цієї тематики полягає у тому, що на сучасному етапі розвитку Української державності, одним із основних завдань є та залишається посилення законності у діяльності військових формувань, через здійснення належного контролю за дотриманням військової дисципліни, обороноздатності та боєготовності